

فرآیند برنامه ریزی درسی

در علوم پزشکی

تألیف و گردآوری

سعید حاجی آقاچانی

معصومه صابریان

اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان

صابریان، معصومه، ۱۳۳۰ -
فرآیند برنامه‌ریزی درسی در علوم پزشکی / تألیف و گردآوری معصومه صابریان، سمید حاجی
آقاجانی. -- تهران: سالمی، ۱۳۸۴.
۳۷۵ ص.: جدول، نمودار.

ISBN 964-8760-13-6: ۶۹۵۰۰ ریال

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه: ص. ۴۱۰ - ۴۱۵.

۱. برنامه ریزی درسی. ۲. برنامه‌ریزی آموزشی. الف. حاجی آقاجانی، سمید، ۱۳۳۴ - ب.
عنوان.

۳۷۵

LB۲۸۰۶ / ۱۵ / ۲ ص

/۰۰۱

۸۴-۲۱۴۴۶ م

کتابخانه ملی ایران

کلیه حقوق محفوظ است و هرگونه کپی‌برداری و برداشت از مطالب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع می‌باشد

فرآیند برنامه‌ریزی درسی در علوم پزشکی
تألیف و گردآوری: معصومه صابریان، سمید حاجی آقاجانی
تایپ و صفحه‌آرایی: لیلا عدالت، طرح جلد: آزاده سالمی
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد، چاپ اول ۱۳۸۵
لیتوگرافی: آبرنگ، چاپ: افرنک، صحافی: کیمیا
بها: ۷۹۵۰۰ ریال

شابک ۹۶۴-۸۷۶۰-۱۳-۶ ISBN 964-8760-13-6

مراکز نشر و پخش
روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، خیابان فخررازی، خیابان وحید نظری غربی، پلاک ۱۹۴
تلفن ۶۶۴۹۴۱۸۷ ۶۶۴۹۳۷۱۶
نمایندگی‌ها و کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

سیاس خداوند منان را که اگر یاری او نباشد، مرکز اینکار به ثمر نمی‌رسید.

تشکر و سپاس بیکران از کسانی که از مطالب، نوشته‌ها و تصاویر کارهایشان در این کتاب استفاده شده است. از سرکار خانم مرضیه کریم‌نیا، دکتر پرویز صالحی، جناب آقای حسن پاشاشریفی، استاد ارجمند جناب آقای دکتر محمدرضا بهرنکی، دکتر بهروز ذوالفقاری، شادروان دکترحمید رضانی، شادروان دکتر محمد احدیان، استاد ارجمند دکتر علی رؤوف، دکتر حسن شعبانی، جناب آقای امان...صفوی، دکتر سعید آصف‌زاده، دکتر محسن محمودی، سرکار خانم دکتر فریده مشایخ و....

سعی شده است که از کلیه کسانی که از حمایت و کمک فکری یا مطالب آنها در این کتاب استفاده شده، نام برده، و تشکر گردد. ولی چنانچه کوتاهی در این زمینه شده است، امید که مورد بخشایش قرار دهند.

فهرست مطالب

فصل اول: سبکهای آموزشی.....	۱۱
فصل دوم: برنامه ریزی درسی.....	۱۷
فصل سوم: فرآیند برنامه ریزی درسی.....	۲۳
فصل چهارم: تدوین اهداف یادگیری.....	۳۷
فصل پنجم: حیطه های یادگیری.....	۵۳
فصل ششم: خط مشی آموزشی.....	۸۷
فصل هفتم: منابع آموزشی.....	۹۵
فصل هشتم: الگوهای تدریس.....	۱۰۳
فصل نهم: وسایل و رسانه های آموزشی.....	۱۷۳
فصل دهم: تجارب یادگیری.....	۲۱۷
فصل یازدهم: شیوه های ارزشیابی.....	۲۳۳
فصل دوازدهم: مهارت های اداره کلاس درس.....	۳۲۵
فصل سیزدهم: یادگیری.....	۳۴۱
فصل چهاردهم: واژه شناسی توصیفی آموزشی.....	۳۵۹
فصل پانزدهم: منابع.....	۳۶۷

پیش درآمد

آموزش از بدو خلقت برای رفع نیازها و تامین. احتیاجات روزمره انسان همواره قدم به قدم با آدمی بوده و هست. پیشرفتهای چشمگیر در طول قرنهای اخیر تاریخ حیات بشر ضرورت و اهمیت آموزش کارا را آشکارتر ساخته است. امروزه رشد جامعه بشری و پیچیدگی زندگی که همراه با جهشهای حیرت‌انگیز علوم و فناوری می‌باشد، را باید مبنای ایجاد نیازهای یادگیری در زمینه‌های تخصصی دانست که نهایتاً «یادگیری در طول زندگی»^۱ را امری حیاتی ساخته است. بدیهی است که ظرفیت انسان برای یادگیری محدود است. هیچ‌کس نمی‌تواند همه مهارت‌ها و دانش موجود را کسب نماید. زندگی نیز خیلی کوتاه است و فراموشی آن را کوتاه‌تر می‌کند. به بیشتر افراد هم موهبت بیشترین ظرفیت یادگیری اعطا نشده است. همه این عوامل، شکاف و عدم تناسب میان گستره علوم و ظرفیت محدود یادگیری فرد را بیشتر می‌کنند. هوش انسان گرانباتر از آنست که صرف یادگیری طرح درس اتفاقی و خلق الساعه گردد. بنابراین باید راهی را جستجو نمود تا از فرصتهای موجود حداکثر استفاده بعمل آید.

کسب مهارتهای مطلوب برای بهینه‌سازی محیط زندگی و تعالی بشر بعد کیفی آموزش را مطرح می‌کند و از این‌رو برنامه‌های مختلف آموزشی با کنج‌جکاویه‌ها و کنکاشهای دقیق و وسیع مورد بررسی است. پژوهش در ابعاد مختلف آموزشی و برنامه‌های آموزشی نشان داده است که پویائی این روند به تعداد نیازهای آدمی، طبیعت برنامه‌ها، اهداف ترسیم شده، شرایط روانی اجتماعی، فراگیران، معلمین، محیطهای آموزشی و غیره متاثر است. بنابراین فرآیندی که باید ارتقا یابد

برنامه‌ریزی درسی است.

برنامه‌ریزی درسی و تدوین طرح درس از راهکارهایی است که جهت ارتقای کیفیت آموزش می‌توان بر آن تاکید داشت. برنامه‌ریزی درسی که موجب اقتصادی کردن توانائی محدود یادگیری انسان می‌شود، فرآیندی است برای تعیین هدفهای مناسب و تشخیص مسائل، نیازها، امکانات و محدودیتهائی که برای رسیدن به آن هدف‌ها موجود است. طرح درس^۲ توصیف کتبی این فرآیند است. که در آن نشان داده می‌شود چه چیزی، باچه روشی، در چه زمان و مکانی باید یادگرفته شود و فراگیران چگونه ارزیابی خواهند شد؟ طرح درس که توسط معلم برای یک جلسه درس تدوین می‌شود، در واقع یک نقشه آموزشی است و دارای ساختاری منظم می‌باشد.

در این کتاب برنامه ریزی درسی براساس یک الگوی بسیار ساده مطرح شده است که طی فصول جداگانه، اجزاء ساختار برنامه ریزی درسی و هریک از عواملی که باید در برنامه ریزی درسی مورد نظر باشند، بطور تفصیلی مورد تاکید و بحث قرار گرفته و با تدوین اهداف درسی آغاز و به تعیین تکالیف و ارزشیابی ختم می‌شود. در ضمن با توجه به اهمیت موضوع به سبکهای آموزش و ویژگیهای معلمین در ابتدای کتاب و فرایند یادگیری و واژه‌های مرتبط با آموزش در انتهای کتاب اشاره گردیده است.

همچنین در این کتاب از دانشجویان و سایر افرادی که بطریقی مورد آموزش قرار می‌گیرند، تحت عنوان کلی فراگیران^۳ اشاره شده است. همچنین کلمه

1- Life Long Learning (L.L.L.)

2- Lesson Plan ۳- Learners

معلم برای اساتید، و همه افرادی که به طریقی وظیفه آموزش را بر عهده دارند، انتخاب گردیده است.

اگر برای یکسال برنامه‌ریزی می‌کنید

«گندم بکارید»

اگر برای ده سال برنامه‌ریزی می‌کنید

«درخت بکارید»

اگر برای صد سال برنامه‌ریزی می‌کنید

«آموزش دهید»

www.ketaboo.com